

27ste vergadering

Dinsdag 10 april 2001

Aanvang 10.00 uur

Voorzitter: Korthals Altes

Tegenwoordig zijn 75 leden, te weten:

Baarda, De Beer, Van de Beeten, Bemelmans-Videc, Van den Berg, Bierman, Bierman-Beukema toe Water, De Blécourt-Maas, De Boer, Boorsma, Braks, Van den Broek-Laman Trip, Van Bruchem, Castri-cum, Dees, Doesburg, Dölle, Dupuis, Van Eekelen, Eversdijk, Van Gennip, Ginjaar, Hessing, Van Heukelum, Hofstede, Holdijk, Van den Hul-Omta, Jaarsma, De Jager, Jurgens, Ketting, Kneppers-Heijnert, Kohnstamm, Korthals Altes, Van der Lans, Van Leeuwen, Lemstra, Van der Linden, Lodders-Elfferich, Luijten, Lycklama à Nijeholt, Meindertsma, Pastoor, Pitstra, Platvoet, Le Poole, Rabbinge, Rensema, Roscam Abbing-Bos, Rosenthal, Ruers, Van Schijndel, Schoondergang-Horikx, Schuurman, Schuyer, Stekelenburg, Stevens, Swenker, Tan, Terlouw, Van Thijn, Timmerman-Buck, Varekamp, Ter Veld, Veling, De Vries, Van Vugt, Walsma, Werner, Witteveen, Wol-dring, De Wolff, Wolfson, Wöltgens en Zwerver,

en de heren Korthals, minister van Justitie, Zalm, minister van Financiën, en mevrouw Borst-Eilers, vice-minister-president, minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **de notitie Vervolgingsbeleid inzake euthanasie (23877, EK nr. 246c);**

- **het wetsvoorstel Toetsing van levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding en wijziging van het Wetboek van**

Strafrecht en van de Wet op de lijkbezorging (Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding (26691).

(Zie vergadering van 9 april 2001.)

De beraadslaging wordt hervat.

□

Minister **Korthals**: Mijnheer de voorzitter. Het uitvoerige en diepgaande debat dat gisteren in deze Kamer plaatsvond, bewijst dat dit wetsvoorstel veel fundamentele vragen oproept. De beschouwingen van de verschillende sprekers tonen aan dat zij zich bewust zijn van de moeilijke en gewetensvolle afweging waarvoor de wetgever staat bij een regeling van het delicate onderwerp van euthanasie. De opvattingen over dit vraagstuk in onze pluriforme samenleving lopen sterk uiteen. Dat weerspiegelt zich uiteraard ook in de volksvertegenwoordiging, zo bleek gisteren. Het valt echter op dat allen, hoewel men vaak hemelsbreed met elkaar van mening verschilt, met respect naar elkaar luisteren en kennismaken van elkaars opvattingen. Wij van onze kant zullen trachten om de gestelde vragen en de gemaakte opmerkingen naar beste vermogen te voorzien van een adequate reactie. Daarbij realiseren wij ons dat het ons niet gegeven zal zijn om degenen die in deze fase van het wetgevingsproces dit wetsvoorstel op principiële gronden afwijzen, alsnog te overtuigen van de wenselijkheid van deze regeling.

Verschillende sprekers – ik noem mevrouw Le Poole, de heer Kohnstamm, de heer Dees en mevrouw De Wolff – hebben reeds uitgesproken dat dit wetsvoorstel in beginsel op steun van hun fracties kan reke-

nen. Dat verheugt ons zeer, omdat daarmee wordt aangegeven dat dit wetsvoorstel op een breed draagvlak in onze samenleving kan rekenen. Dat neemt niet weg dat wij uiteraard ook zullen ingaan op de soms kritische kanttekeningen van deze sprekers.

Mevrouw Timmerman heeft erop gewezen dat de verschuiving van het uitgangspunt van "nee, tenzij" naar "ja, mits" verder reikt dan uitsluitend het neerleggen van de jurisprudentie in dit wetsvoorstel. De heer Dees heeft dit mijns inziens terecht gerelativeerd. In 1993 werd de meldingsprocedure met instemming van de CDA-fractie in de Wet op de lijkbezorging verankerd. Volgens die procedure maakte de arts geen verklaring van overlijden op, maar meldde hij de levensbeëindiging op verzoek of de hulp bij zelfdoding aan de gemeentelijke lijkschouwer. De gemeentelijke lijkschouwer stelde de officier van justitie hiervan op de hoogte. In 1998 werden de toetsingscommissies ingesteld. Nu, met dit wetsvoorstel, krijgen die commissies een wettelijke grondslag.

Het wetsvoorstel kan worden gekarakteriseerd als "nee, tenzij" in die zin dat in het hierboven geschetste systeem euthanasie en hulp bij zelfdoding in beginsel strafbare feiten blijven. Omdat in dit wetsvoorstel een bijzondere strafuitsluitingsgrond is opgenomen, kan – zo men wil – dit wetsvoorstel als "ja, mits" worden aangemerkt. In deze systematiek zie ik geen fundamentele verschuiving zoals die door mevrouw Timmerman is gesignaleerd, aangezien de arts die zich nu en in de toekomst niet aan de zorgvuldigheidseisen houdt en de levensbeëindigende handeling niet meldt, feitelijk gezien kan worden veroordeeld terzake van een levens-